Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΠΕΡΙΞΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΝΥΝ ΠΑΝΤΑ ΠΕΠΛΗΡΩΤΑΙ ΦΩΤΟΣ

Τοῦ κ. ΣΤΕΦ. ΠΟΛΥΚΡΑΤΗ, καθηγητοῦ

Ἡ ἐκκλησιαστική μας ποίηση ἀναφέρεται στὴν κάθοδο τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἅδη, τὴν ὁποίαν ὡστόσο ἀποσιωποῦν οἱ Εὐαγγελισταί· τὴν ἀφορμὴ θὰ τὴν δώσουν δυὸ προφητικοὶ ψαλμοὶ καὶ ἄλλες δυὸ προφητεῖες τοῦ Ἠσαΐα καὶ τοῦ Ἰωνᾶ. Αὐτὰ θὰ εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ ἐμπνεύσουν τὴν θείαν μανίαν καὶ τὸ ποιητικὸ μεθύσι στοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ὑμνωδοὺς γιὰ νὰ τραγουδήσουν ὄχι πιὰ σὲ ἐλεγειακὰ μέτρα τὴν ὀδύνη καὶ τὸ θεῖον ἄλγος, ἀλλὰ σὲ μέτρα θριαμβευτικά, τοὺς δοξαστικοὺς αἴνους, τὰ λυτρωτικὰ ἐπινίκεια καὶ τὶς ὠδὲς τῆς ἀναστάσιμης χαρᾶς.

«Ἐπὶ γῆς κατῆλθες ἵνα σώσης Ἀδὰμ καὶ ἐν γῇ μὴ εὑρικὼς τοῦτον, Δέσποτα, μέχρις Ἅιδου κατελήλυθας ζητῶν». Κατέθηκες Κύριε στὴ γῆ, γύρεψες τὸν Ἀδάμ, καὶ δὲν τὸν βρῆκες, καὶ τώρα ἀναζητῶντας τον, κατεβαίνεις μέχρι τὰ καταχθόνια τοῦ Ἅδη.

Τὸ καινούργιο αὐτὸ θέμα τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἅδη ὑπάρχει καὶ μέσα στὸν «Προμηθέα Δεσμώτη» τοῦ Αἰσχύλου, καὶ συγκεκριμένα στὸ σημεῖο ἐκεῖνο, ποὺ ὁ Ἑρμῆς λέγει στὸν δέσμιον Προμηθέα νὰ μὴ περιμένη τέλος αὐτοῦ τοῦ παιδεμοῦ πρὶν νὰ βρεθῆ κάποιος θεός, ποὺ νὰ θελήσῃ νὰ πάρῃ ἐπάνω του τὰ πάθη τὰ δικά του κι' ἀντὶ γι' αὐτὸν νὰ κατεβῆ στὸν ἀποτρόπαιον Ἅδη, στ' ἀνήλιαγα τὰ βάθη τοῦ Ταρτάρου, «τοιοῦδε μόχθον τέρμα μῆτι προσεδόκει πρὶν ἢ θεῶν τις διάδοχος τῶν σῶν πόνων φανῇ, θελήσει τε ἐς ἀναύγητον μολεῖν Ἅιδην κνεφέα τ' ἀμφὶ Ταρτάρου βάθη». Προφήτης λοιπὸν γίνεται καὶ ὁ Αἰσχύλος, γιατὶ ὁ Λυτρωτὴς Θεὸς τὸν ὁποῖον ὑπονοεῖ ἐδῶ, εἶναι ὁ Ἴδιος ἐκεῖνος ἄγνωστος θεός, ποὺ λάτρεψε ἡ πόλη τῶν Ἀρχαίων Ἀθηναίων καὶ ποὺ προφήτεψαν οἱ θεόπνευστοι ἄντρες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

«Κατέθην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι, καὶ ἀναβήτω φθορὰ ζωῆς μου, Κύριε ὁ θεός μου». Μέχρι τοὺς μοχλοὺς τῆς γῆς κατέθηκα, μέχρι τὶς αἰώνιες πύλες τοῦ Ἅδη, ἐσὺ ὅμως Κύριε μοῦ ἀνέσυρες τὴ ζωή μου, λέγει ὁ Ἰωνᾶς. Ἐδῶ θὰ κατεβῆ ὁ Χριστὸς καὶ θὰ συντρίψῃ τοὺς οἰκίους ἐκείνους μοχλούς, ποὺ κρατοῦν τοὺς «πεπεδημένους», τοὺς δεσμῶτες, ὅπως οἱ ἀλυσίδες ἐκείνες, ποὺ κρατοῦσαν τὸν προμηθέα πάνω στὸν Καύκασο.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος κάνει μιὰ ὑπέροχη διασκευὴ τοῦ 23ου ψαλμοῦ, παρουσιάζοντας τὶς ἀγγελικὲς δυνάμεις νὰ προτρέχουν τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἀπευθύνουν θριαμβευτικοὺς καὶ ἐπιτακτικοὺς προφητικοὺς λόγους πρὸς τοὺς ἄρχοντες τοῦ σκότους: «Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι καὶ εἰσελεύσεται ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης». Καὶ θὰ ἐρωτήσουν ἔνδοθεν οἱ ἄρχοντες τοῦ σκότους: «Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης;» «Κύριος τῶν Δυνάμεων, Κύριος συντρίβων πολέμους, Κύριος συντρίψας πύλας χαλκᾶς καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς», θ' ἀποκριθοῦν οἱ ἀγγελικὲς δυνάμεις καὶ ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης θὰ περάσῃ....

Τέτοια λυτρωτικὴ φωνὴ εἶναι κι' ἐκείνη ποὺ σπάει τὶς ἀλυσίδες τῆς ψυχῆς μας ὅταν μᾶς δοθῆ ἀνωθεν ἡ χάρις ἡ λυτρωτική.

Δὲν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ παγκόσμια ποίησι δυνατώτερη ἀπόδοση θριάμβου ἀπ' αὐτήν, ποὺ μᾶς δίνει ὁ ψαλμῳδός. Μονάχα ὁ Μπετόβεν στὴν 9η συμφωνία του, θὰ μπορέσῃ νὰ ἐκφράσῃ μὲ τὴν «Ὠδὴ στὴ χαρά», τὸν θρίαμβο αὐτὸν τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ τραγῳδία τώρα φτάνει στὴν κάθαρση ὄχι ὅμως «δι' ἐλέου καὶ φόβου», ἀλλὰ μὲ τὰ Ἀλληλούϊα τῶν Ἀγγελικῶν Δυνάμεων, μὲ τὸ ἀσυγκράτητο ξέσπασα τῆς χαρᾶς, μὲ τὰ οὐρανόστομα πετάγματα τῆς ψυχῆς.

«Οἱ μοχλοὶ συνετρίβησαν, ἐθλάσθησαν πύλαι, μνήματα ἠνοίχθησαν, νεκροὶ ἀνίσταντο...», λέγει μὲ τοὺς Βυζαντινοὺς τὴν ἐνδάρους ἡ ἐκκλησιαστική μας ποίησι· «ὅτε δὲ καὶ τοὺς τεθνεῶτας ἐκ τῶν καταχθονίων ἀνέστησας...». Καὶ ὁ μεστὸς στίχος παίρνει φτερὰ μὲ τὴ μουσικὴ καὶ μᾶς φτερώνει καὶ τοὺς ἰδίους καὶ μᾶς ἀνεβάζει σὲ θεϊκοὺς θρόνους, σὲ ὑπερουράνιους τόπους.

Ἄλλοι στίχοι θὰ μᾶς μιλήσουν γιὰ τὴν ὁλοσχερῆ πανωλεθρία τοῦ Ἅδη, γιὰ τὸν θάνατον τοῦ Θανάτου: «Τέτρωται Ἄρης ἐν τῇ καρδίᾳ δεξάμενος τὸν τρωθέντα λόγχῃ τὴν πλευράν...». «Κατελύθη μου ἡ ἐξουσία... κατεπόθη μου τὸ κράτος».

Ἡ δύναμη τοῦ θανάτου παράλυσε, δὲν ὑπάρχει πιὰ ἡ αἰώνια δύνη τοῦ προκρισιανικοῦ ἀνθρώπου, ἡ ζωὴ παρατείνεται πέραν τοῦ τάφου, ὁ τάφος γεφυρώνει τὴ ζωὴ μὲ τὴν αἰωνιότητα, δὲν καταλύει τὴ ζωή. Αὐτὸ εἶναι τὸ «κοινὸν καὶ παράδοξον», ἡ ἀνάσταση τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀθανασία, αὐτὸ ὁ θρίαμβος τοῦ Λυτρωτῆ, αὐτὸ ἡ δόξα τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὸ ὁ θάνατος τοῦ θανάτου. «Καὶ ἐκήρυξας τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἐκεῖ καθεύδουσιν λύτρωσιν ἀψευδῆ... λέγων νῦν νενίκηκα. Ἐγὼ εἰμὶ ἡ Ἀνάστασις, ἐγὼ ὑμᾶς ἀνάξω λύσας θανάτου τὰς πύλας...». «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν». «Ἀληθῶς τὸ σκότος φωτίζεται, καὶ γίνεται φῶς ἡ γαιώδης οὐσία, καὶ πυροπολεῖται τῶν παθῶν ἡ σφοδρότης».

Φράσεις σύντομες καὶ περιεκτικὲς μᾶς δίνουν τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἀναστάσεως μὲ βαθύτατες δογματικὲς ἀλήθειες, μὲ ἔξαρσιν θρησκευτικὴν καὶ ἄκρατον ἐνθουσιασμόν.

Μὲ τοὺς στίχους τοῦ Ἰ. Δαμασκηνοῦ, ἀπὸ τὸν Κανόνα τῆς Ἀναστάσεως — μοναδικὸ δεῖγμα ὑψηλῆς θρησκευτικῆς ποίησης — θὰ φωτισθοῦν τὰ πάντα καὶ θὰ ἀστράψῃ φωτοπλημμύρα στὸ σύμπαν στὴ γῆ στὰ ἐρέβη τοῦ Ἅδη: «Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτὸς οὐρανὸς τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια».

Ὁ Παῦλος πάλι (στὴ Β' πρὸς Κορινθίους) θὰ δῆ παντοῦ νὰ κτίζεται ἕνας καινούργιος κόσμος, ἐνῶ θὰ καταρρέῃ ὁ παλαιός: «Τὰ ἀρχαῖα παρῆλθε· ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα», νέος Θεός, νέος ἄνθρωπος, νέα ἀλήθεια, νέα ζωή.

Αὐτὴ ἡ γενικὴ ἀνακαίνισιν θὰ συντελῆται κάτω ἀπὸ τὴ θεϊκὴ παντοδυναμία, ποὺ ἔλαβε ἀπ' τὸν Πατέρα ὁ Ἀναστὰς Χριστός. («Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς», δεῖγμα δὲ τῆς συμφιλιώσεως Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἀποτελοῦν οἱ ἀναστάσιμοι πρὸς τοὺς μαθητὰς λόγοι τοῦ Χριστοῦ: «Ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος».

Γιὰ τὴν κάθοδον τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἅδη δὲν μᾶς μιλοῦν οἱ Εὐαγγελιστὲς, θὰ μᾶς μιλήσουν ὅμως γιὰ τὸν καινὸν τάφον, γιὰ

●——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 6ην ΣΕΛΙΔΑ

LIDO
ΚΥΡΙΑΚΗ — ΔΕΥΤΕΡΑ
30)4 1)5
ΧΟΡΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ
SPIDERS

ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΟΙ
Παρελάδομεν νέα καὶ μοδέρνα ΝΥΜΦΙΚΑ φορέματα. Ἐπίσης ὡραιότατα στέμματα, πέπλα καὶ εἰς πλουσίαν συλλογὴν μπομπονιέρες καὶ δῶρα διὰ κουμπάρους. Ἰδιαιτέρα ἐπιμέλεια διὰ τὰς φωτογραφίας τοῦ γάμου σας. ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΜΑΣ. Πρόθυμοι νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσωμεν μὲ τὰς πλέον λογικὰς τιμάς
«ΦΩΤΟ» - ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ 74 — ΠΑΤΡΑΙ
(Ἔναντι νέου Ταχυδρομείου)

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»

Συγκλονιστικὸς θούριος

Τοῦ καθηγητοῦ κ. ΑΘΑΝ. Γ. ΜΠΙΛΑΛΗ

Στὴν θαυμάσια, ἐποχὴ τοῦ ἔτους, ὅπου ἡ φύση ἀνανεοῦται καὶ ντύνεται τὴν ὡραιότερη στολή της, σ' αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ὁ χριστιανικὸς κόσμος κάθε χρόνο ἀκούει τὸν πιὸ χαρμόσυνο χαιρετισμό. Τὸ χαιρετισμό, ποὺ εἶναι τὸ πιὸ σύντομο σύνθημα, ὁ πιὸ συγκλονιστικὸς θούριος, ὁ πιὸ γλυκὺς χαιρετισμός.

Σ' ὅλη τὴ γῆ ἀκούγεται θριαμβευτικὰ ὁ χαιρετισμὸς «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ», ποὺ τὸν ψάλλουν τὰ χείλη καὶ οἱ καρδιὲς ἑκατομμυρίων ἀφωσιωμένων ὀπαδῶν τοῦ Χριστοῦ. Οὐρανὸς καὶ γῆ γιορτάζουν σήμερα. Ἅδης καὶ Παράδεισος πανηγυρίζουν σήμερα. Ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι εὐφραίνονται. Καρδιὲς σκιρτοῦν. Ψυχὲς συγκινοῦνται. Πιστοὶ ἀγκαλιάζονται. Καὶ οἱ καμπάνες χαρμόσυνα διαλαλοῦν στὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης τὸ πιὸ θρισμβευτικὸ μήνυμα τῶν αἰώνων: «Χριστὸς Ἀνέστη».

Καὶ ἀληθινὰ ὁ Κύριος Ἀνέστη τὸ βεβαιώνει ἡ ἀκατάλυτη δύναμη τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ μαρτυροῦν οἱ 20 αἰῶνες τῆς πίστεώς μας. Τὸ πιστοποιοῦν τὰ ἄψευδῆ στόματα τῶν Ἀποστόλων καὶ μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἀλλεπάλληλες ἐμφανίσεις τοῦ ἀναστημένου Χριστοῦ ἐπιστοποίησαν κατὰ τρόπο ἀκλόνητο μέσα στὶς καρδιὲς τῶν μαθητῶν τὴν Ἀνάστασή Του, ὥστε ἀργότερα ὅλοι τους τὴν ὑποστήριξαν καὶ τὴν ὑπόγραψαν μὲ τὸ αἷμα τους.

Μὲ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ προσφέρεται ἡ γλυκυτέρα παραμυθία σ' ἐκείνους, ποὺ ἀγωνίζονται τὸν σκληρὸ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ἀρετῆς. Κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ πολεμοῦν ὅλες οἱ εὐγενέστερες ὑπάρξεις τὸν κρατερώτερο ἐχθρὸ τῶν αἰώνων, τὴν χρυσωμένη κακία. Ἑκατομμύρια μάρτυρες, ἀγνὲς ψυχές, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀθῶα παιδιά, ἱερὲς παρατάξεις φωτισμένων φυσιογνωμῶν ἐγκατέλειψαν τὰ θέλγητρα τοῦ κόσμου, τὶς τιμὲς καὶ τὶς ἀνέσεις καὶ ἐβάδισαν γιὰ τὸ μαρτύριο, ἀτενίζοντας στὸ Ἱερὸ Λάβαρο τῆς Ἀναστάσεως, ποὺ τοὺς καλοῦσε στὴν «Ἄνω Ἱερουσαλήμ».

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ νίκη Του κατὰ τοῦ θανάτου. Ἡ Ἰδική Του Ἀνάσταση εἶναι ἡ καλυτέρα ἀπόδειξη καὶ τῆς δικῆς μας Ἀναστάσεως. «Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο». (Α' Κορινθ. ΙΕ', 20), Ὁ θάνατος εἶναι γέφυρα, μὲ τὴν ὁποία μεταβαίνουμε στὸν οὐρανό. Ἔτσι ἡ πίστη καὶ βεβαιότητα στὴν Ἀνάστασή μας καθορίζει τὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς μας. Μᾶς διδάσκει τὸ τοῦ Παύλου ὅτι: «Οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν· ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν». (Ἑβρ. Ιγ', 14). Ἡ συναίσθηση ὅτι ἡ ζωὴ δὲν τελειώνει στὴν παγερὴ πλάκα τοῦ τάφου, ἀλλὰ ὅτι συνεχίζεται γιὰ ὁλόκληρη τὴν αἰωνιότητα, δίνει στὸν ἄνθρωπο δύναμη καὶ πίστη γιὰ μιὰ ζωὴ ἐνάρετη καὶ μακρυὰ ἀπὸ τὶς μικρότητες καὶ ρυπαρότητες τῆς ἁμαρτωλῆς ζωῆς. Δίνει ἐπίσης παρηγορία στὶς δοκιμασίες καὶ τὶς θλίψεις. Ὅταν πιστεύουμε ὅτι θὰ φύγουμε γιὰ τὸ αἰώνιο ταξίδι μιὰ ἡμέρα, τότε «τὰ πάντα ἡγούμεθα σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσωμεν».

Κάπκιος ὑπέβαλε στὸ διάσημο Νεύτωνα τὴν παράξενη αὐτὴ ἐρώτηση: «Τὸ ἀνθρώπινο σῶμα γίνεται στὸν τάφο σκόνη. Ποιὸς θὰ μαζέψῃ αὐτὰ τὰ μόρια τῆς σκορπισμένης σκόνης, γιὰ νὰ δώσῃ στὶς ἀναστημένες ψυχὲς νέα σώματα»; Ὁ Νεύτων δὲν ἀπάντησε. Πῆρε μιὰ φούχτα ἀπὸ σκόνη σιδήρου, τὴν ἀνάμιξε μὲ φιλὴ ἄμμο καὶ ἐρώτησε μετά: «ποιὸς θὰ μαζέψῃ ἐκ νέου τὰ διεσκορπισμένα αὐτὰ ρινίσματα;». Καὶ ἐνῶ κανεὶς δὲν ἀπαντοῦσε, πῆρε ἕνα μεγάλο μαγνήτη καὶ τὸν κράτησε πάνω ἀπὸ τὸ μῖγμα· τότε τὰ ρινίσματα προσκολλήθηκαν στὸ μαγνήτη. Καὶ ὁ Νεύτων μὲ ὕφος σοβαρὸ εἶπε. «Ἐκεῖνος ποὺ ἔδωσε αὐτὴ τὴ δύναμη σ' ἕνα ἀδρανὲς ἀντικείμενο, θὰ δώσῃ καὶ στὶς ψυχὲς μιὰ μεγαλύτερη δύναμη νὰ περιβληθοῦν τὴν ἀφθαρτοποιημένη σκόνη».

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ θρίαμβος κατὰ τοῦ κακοῦ. Εἶναι πηγὴ δυνάμεως γιὰ κάθε πιστό. Ἡ θλίψη λιγοστεύει, γιατί, ὅπως λέγει καὶ ὁ χριστιανὸς ποιητής, ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ δὲν νοιώθει μοναχή:

«Ἀνάστασή 'ναι. Κι' ψυχή.
δέ νοιώθει τώρα μοναχὴ
καθὼς ἐχτὲς καὶ πρώτα.
Κάποιος βαδίζει στὸ πλευρό,
τῆς ἀπαλαίνει τὸ σταυρό,
σπογγίζει τὸν ἱδρῶτα».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Γ. ΜΠΙΛΑΛΗΣ

ΟΠΩΣ ΤΑ ΕΞΕΘΕΣΕΝ Ο ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ κ. ΑΡ. ΑΣΠΙΩΤΗΣ

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

(ΣΤΟΡΓΗ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΣ)

Β' (τελευταῖον)

Μεγίστην ἐντύπωσιν ἐπροκάλεσε καὶ ἡ σύγκρισις τοῦ ἀνθρωπίνου πλάσματος μὲ τὸ ζῶον. Ἐνῷ τὸ ζῶον, ἀνέφερεν ὁ ὁμιλητής, εἰσέρχεται ἀμέσως εἰς τὴν ζωὴν καὶ ἐνεργεῖ πάντοτε κατὰ τρόπον ἐνστικτῶδη, μόνιμον καὶ ὁμοιόμορφον, (παράδειγμα ἡ μέλισσα), ἀντιθέτως ὁ ἄνθρωπος δὲν εἰσέρχεται ἀμέσως καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μέγα πρόβλημα. Τὸ γνωρίζει καλῶς κάθε μητέρα τί θὰ συνέβαινεν, ἐὰν ἄφηνε μόνο του τὸ νεογέννητο, τὸ παιδί, τὸν ἔφηβον τῶν 12 χρόνων. Χρόνια καὶ χρόνια χρειάζεται διὰ νὰ προετοιμασθῇ ὁ ἄνθρωπος καὶ νὰ μπῇ εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς. «Ἐνῶ τὸ ἔργον τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἀτομικὸν καὶ εἰς τοῦτο κεῖται τὸ δραματικὸν στοιχεῖον, ἀλλὰ καὶ μεγαλειῶδες, πρέπει ἄλλοι νὰ τοῦ ἀνοίξουν τὸν δρόμο εἰς τὴν ζωήν».

—"Οταν κατὰ τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον συνελήφθη ἐν Γενεύῃ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἐφυλακίσθη ὁ διάσημος Γάλλος Ἰατρὸς Φρὰνκ διηγεῖται ὅτι εἶδε μίαν ἡμέραν μέσα εἰς τὸ στρατόπεδον ἕναν ἄνθρωπον ποὺ ἐκινεῖτο ὑπόπτως καὶ ἦτο ἕτοιμος νὰ αὐτοκτονήσῃ. Ὁ Φρὰνκ τότε ἔτρεξε καὶ τοῦ ἔπιασε τὸ χέρι. Τὸ περιστατικό, ἐκεῖνο ἦτο μία μεγαλειώδης συνάντησις «τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ἀγαπητέ μου, τοῦ εἶπε, κάποτε θὰ ἐλευθερωθοῦμε. Ἀλλὰ πρέπει νὰ κυττάξωμε πῶς νὰ γλυτώσωμε διότι «ἕκαστος ἄνθρωπος γράφει τὴν ἀτομικήν του Ἱστορίαν» καὶ προσέθεσεν ὁ κ. Ἀσπιώτης. «Δὲν μπορεῖτε τὴν νέαν γενεὰν νὰ τὴν βοηθήσητε, ὅταν τῆς λέγετε, μὴ πηγαίνετε ἐδῶ, μὴ κάνετε ὅτι σᾶς εἴπομεν». Ἀντιθέτως θὰ τὴν ἐνθαρρύνωμε καὶ θὰ πρέπει νὰ τῆς λέγωμε ὅτι ἔχετε νὰ κάμετε κάτι μεγάλο εἰς τὴν ζωήν. Ἡ ἑλληνικὴ γενεὰ πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ Ἰδικήν της ὀντότητα. Ἡ συνείδησις καὶ μόνον νὰ τῆς ὑπαγορεύῃ τί θὰ ἐκλέγῃ καὶ τί θὰ ἀπορρίπτῃ. Τοιουτοτρόπως κατόπιν τούτων θὰ εἶναι ἔκδηλον νὰ ἐργασθῇ διὰ μίαν νέαν κοινωνίαν. «Κοινωνίαν ἀγάπης, ἀδελφοσύνης καὶ εἰρήνης. Μέσα εἰς τὰ νέα μέτρα ποὺ θὰ προσφέρωμε εἰς τὸν νέον, εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν βοηθήσωμε διὰ νὰ γίνῃ ἐργάτης τῆς προσπαθείας. Ἄξιον προσοχῆς εἶναι τὸ παράδειγμα ἑνὸς πατέρα, τοῦ ὁποίου ὁ υἱός του φοιτητὴς ὤν, ἔλειπε τρία βράδυα ἀπὸ τὸ σπίτι του. Ὁ πατέρας μανιασμένος κατέφυγεν εἰς τὸν ὁμιλητὴν, ἵνα τοῦ ζητήσῃ τὰς συμβουλὰς τί θὰ κάμῃ. Ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὴν ὀργήν του ἐδήλωσε εἰς τὸν κ. Ἀσπιώτην, ὅτι εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν φονεύσῃ. Τότε τοῦ ἀπήντησε. Γιὰ σκέψου πιὸ ἤρεμα. Τί τολμᾶς νὰ ἀποφασίσῃς. Σὲ λίγο ὁ πατέρας συνῆλθε καὶ ἀνταπήντησεν. «Ἴσως καὶ ἐγὼ δὲν ἔκανα πάντοτε τὸ χρέος μου διὰ τοῦτο ὁ υἱός μου παραστρατεῖ». «Πόσοι γονεῖς, ὅταν εὑρίσκωνται εἰς παρομοίας περιπτώσεις, φωνάζουν καὶ λέγουν. Θέλω καὶ ἐγὼ βοήθειαν! Καὶ τοὺς τίθεται τὸ ἀμείλικτον ἐρώτημα διὰ τοῦ ὁμιλητοῦ: «Κύριοι, 21 χρόνια ἔχετε τὰ παιδιὰ εἰς τὰ χέρια σας καὶ θὰ ἠμπορούσατε νὰ κάνετε τὸ πᾶν προκειμένου νὰ τοὺς μεταδώσητε στοργήν, νὰ τοὺς ἐμφυτεύσητε ἀσφάλειαν καὶ νὰ τοὺς καλλιεργήσητε τὴν ἱκανότητα πρὸς δημιουργίνα»!

★

ΜΕΡΟΣ Β'

Αἱ διαγραφόμεναι φάσεις ἀπὸ τῆς νηπιακῆς ἕως τῆς νεανικῆς ἡλικίας, τοῦ 21 ἔτους εἶναι αἱ ἑξῆς:

1) Ἡ πρώτη φάσις ἄρχεται ἀπὸ τὸν ἐρχομὸ τοῦ νηπίου εἰς τὴν ζωὴν (0 ὥρα—3 ἐτῶν). Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἐνεργεῖ αὐτοκινητικῶς καὶ εἶναι μεγάλη ἡ πρόοδός του, ὅταν ἀρχίζῃ νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ περπατάῃ.

2) Ἡ δευτέρα ἀρχίζει ἀπὸ 3—6 ἐτῶν ὅτε σχηματίζεται ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ ἐγώ του, ὅπως ἀκούμε νὰ λέγῃ. «θέλω καὶ ἐγώ, ζεσταίνομαι καὶ ἐγώ». Ἐδῶ ἀναπτύσσεται τὸ ὑποκείμενον, ἀλλ' ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ στοργή, ἀσφάλεια καὶ δημιουργικότητα. Ἐπιθυμεῖ νὰ αἰσθάνεται ὅτι πέρνει μία Ἰδιαιτέρα θέσι μεταξὺ τῶν ἄλλων.

3) Ἡ τρίτη φάσις ἀπὸ 6—12 ἐτῶν, εἶναι ἡ Σχολικὴ ζωή. Κατ' αὐτὴν αἰσθάνεται ὅτι δὲν εἶναι μόνο του, θὰ παρακολουθήσῃ τὰ μαθήματα, θὰ παίξῃ καὶ θὰ αἰσθανθῇ ὅτι ὑπάρχει καὶ «τὸ σύ», ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ βοηθήσωμε νὰ γίνῃ συνεργάτης.

4) Ἡ τετάρτη περίοδος ἀπὸ 12—13 ἐτῶν εἶναι ἡ κρίσιμος ἡλικία τῆς ἐφηβικότητος. Εἰς αὐτὴν γίνεται κάτι τὸ μέγα. Σχηματίζει τὴν συνείδησίν του ὁ ἔφηβος καὶ ἀντιλαμβάνεται ὅτι εἶναι ἕνα ξέχωρο πλάσμα. Δι' αὐτὸ βλέπομεν ὅτι ἔχει ἀνησυχίαν καὶ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι θέλει νὰ αἰσθάνεται πὼς εἶναι «αὐτόνομον», ἀλλὰ καὶ ἑτερόνομον ὄν» καθότι ζητεῖ καὶ τοὺς ἄλλους καὶ ἀπαιτεῖ τὴν ἀγάπην των. Ἐδῶ ἔχομε δύο ἐννοίας πολὺ σπουδαίας καὶ ὅταν φθάσῃ εἰς τὴν νεανικὴν ἡλικίαν πιστεύει ὅτι εἶναι «ὑπεύθυνον ὄν», ἔχει ἀνάγκη νὰ δημιουργήσῃ, θέλει νὰ αἰσθανθῇ τὸν κόσμον μὲ τὰ Ἰδικά του μέσα, νὰ ἀναπτύσσεται, ἀλλὰ καὶ νὰ συνεργάζεται διά, νὰ ἀποκτήσῃ Ἰδικόν του ὄνομα. Τοιουτοτρόπως διεγράφησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς ἀγωγῆς μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς στοργῆς, τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς Δημιουργικότητος

●——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 6ην ΣΕΛΙΔΑ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

Τῆς Γαλλίδος συγγραφέως JEANNE GARUCHET

Ἐκεῖνο τὸ πρωί, ὅταν ἡ Μαγδαλινὴ Βινώ, ἄνοιξε τὰ μάτια της, στὸ μικρό της καμαράκι, τὸ φτωχικὸ καὶ καθαρώτατο, ὁ ἥλιος κρύσωνε τὶς τούλινες κουρτίνες καὶ στὸν ἀνοιξιάτικον ἀέρα, οἱ καμπάνες τῆς ἐνορίας, ἐξεφάντωναν χαρμόσυνα.

Μισοξύπνια ἀκόμη ἡ γεροντοκόρη, μὲ τὰ σαράντα καλοκαίρια της, ἀπόρησε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀκούγοντας τοὺς φαιδροὺς αὐτοὺς κωδωνισμοὺς καὶ βλέποντας τὴ γλυκειὰ ἀτμόσφαιρα γύρω της. Ἀμέσως ὅμως θυμήθηκε ὅτι ἦταν Πάσχα. Γρήγορα, ἐσηκώθηκε, ἐπῆγε στὸ παράθυρο, καὶ παραμέρισε τὴν κουρτίνα... Ὁ οὐρανὸς ἦταν καταγάλανος, ὁ ἀέρας χλιαρός, μύριζε ἀνοιξι καὶ ἕνα μικρὸ δενδράκι, ποὺ ἦταν φυτρωμένο στὴ γειτονικὴ αὐλὴ εἶχε στολισθῆ μὲ χλωρὰ φυλλαράκια, ὠχροπράσινα. Ἡ Μαγδαλινὴ στάθηκε λίγες στιγμὲς ἐκεῖ ἀκίνητη, θαυμάζοντας ὅλη ἐκείνη τὴ χαρὰ τῆς φύσεως, χωρὶς νὰ καταλαβαίνῃ ἡ φτωχή, ὅτι στὸ πανηγύρι ἐκεῖνο τῆς ζωῆς καὶ τοῦ Ἀπρίλη, αὐτὴ γερνοῦσε ἕνα ἀκόμα χρόνον.

Πόσα Πάσχα εἶχαν περάσει ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι της, ἄλλα μακρυνὰ καὶ ρόδινα, ἄλλα κοντινὰ καὶ μολυβένια, ποὺ τὴν εὐρῆκαν μόνη κι' ἔρημη ἀπὸ στοργὴ καὶ ἀπὸ χαρά. Περισσότερο ὅμως ἀπὸ κάθε ἄλλη χρονιὰ, ἐκεῖνο τὸ πρωί, τῆς ἐρχόντουσαν οἱ ἀναμνήσεις ἀπὸ τὰ μακρυνὰ χρόνια τοῦ παρελθόντος καὶ ἔβλεπε τὸν ἑαυτό της, ἕνα μικρὸ κοριτσάκι, χαρωπό, νὰ περιμένη ἀνυπόμονο τὸ πασχαλινὸ αὐγό της καὶ τὴν καινούργια φορεσίτσα της. Τὶ μακρυὰ ποὺ ἦσαν σήμερα, ὅλα αὐτά! Καὶ ὅμως οἱ καμπάνες χτυποῦσαν ὅπως ἄλλοτε καὶ ὁ καιρὸς ἦταν σὰν ἄλλοτε λαμπρὸς. Γιατὶ ὅραγε, τῆς φαινόντουσαν πιὸ ὤμορφες οἱ περασμένες πασχαλιές; Καὶ κουνοῦσε τὸ κεφάλι της λυπητερά· τί ποτα δὲν εἶχεν ἀλλάξει παρὰ μονάχα ὁ ἑαυτός της!...

Καὶ ὅμως ἔπρεπε νὰ διώξῃ ὅλες αὐτὲς τὶς μαῦρες σκέψεις... Ἔπρεπε νὰ ντυθῆ καὶ νὰ πάνε στὴν ἐκκλησία. Καὶ ἔπειτα θὰ πήγαινε στὸ σπίτι τῆς πλουσίας νύφης της, ἡ ὁποία, κάθε χρόνο τῆς ἔκανε τὸ τραπέζι, ἕνα τ